زنجیرەی هاوەڵانی پێغەمبەر

(١٠)

بەرائی کوڕی مالیک

منتدى إقرأ الثقافي
www.iqra.ahlamontada.com

حبیب محمد سعید

منتدى إقرأ الثقافي

زنجیرەی هاوەڵانی پێغەمبەر

(٩)

بەرائی کوڕی مالیک

حبیب محمد سعید

مطبعة الارشـــاد ـ بغداد

بسم الله الرحمن الرحيم

ئازیزەکانم ، ئەی هاوەڵە شیرینەکانی پێغەمبەری خوا ..
سەلامێکی گەرم و گوڕتان پێشکەش ئەکەم ..

کاتێ کە چمکێ لە ژیانی هەرکامتان شارەزا ئەبم ، زیاتر گەورەیی ئیسلامم بۆ دەرئەکەوێ ، کەوا ئێوەی مەرد و قارەمانی پەروەردە کردووە .. بۆیە شانازیی پێوە ئەکەم - بە پێی توانا - ژیانتان پێشکەش بکەم بە موسڵمانان ، تا بەشکوم - بە کۆمەکیی خوا - بتوانن موسڵمان و نەفام جیا بکەنەوە و ئیتر با چاوبەست کردن بەسی بێت ..

پێشکەش

پێشکەش بێت :

● بە سەربازە کۆڵنەدەرەکانی قورئانی پیرۆز ..

● بە هەڵگرانی مەشخەڵی ئازادیی ئیسلامی بێگەرد لە هەموو کات و شوێنێکا ..

● بەوانەی کە خەمخۆری مرۆڤایەتین و هەوڵی بەرەو ژیانی ئادەمیی راستەقینەی بۆ ئەدەن ..

● بەو موسڵمانانەی کە بە وێنەی پزیشکی دڵسۆز دەرمانی دەردەکانی مرۆڤایەتیی ئەکەن ..

پێشەکی

الحمد لله رب العالمین ، الصلاة والسلام علی رسول الله وعلی آله وصحبه أجمعین ..

هەموو بیروباوەڕێك پێویستی بە ئەندامی لێهاتـــووی چاونەترس هەیە ، تا شوێنی کەوێ و گیانی بۆ بکاتە قەڵغان .. بەڵام ئیسلام زیاتر .. چونکە ئیســـلام تاکـە بیروبـاوەڕی ڕاست و ڕەوانە لە جیهاندا .. تەنها ئیسلام پاك و بێگەردە ، ئەویش لە بـەر ئـەوەی کـە نەخشـــە و دەستکـــردی پەروەدگارە .. ئینجا وەك شوێنکەوتووی بەغیرەت و ئازای پێویستە ، مەرجیش ئەوەیە ئەو شوێنکەوتووانەی ڕەوشـت پاك بن .. ئەندام پاك بن .. مەبەست پیـرۆز بن .. جـــا ئەگەر بیروباوەڕەکانی تر لە هەموو مرۆڤێ کەڵك وەرگرن ، ئیسلام وانییە .. ئیسلام ئایینی خوایە ، خواش پاکە و لـــە

بلك بەولاوە هیچی‌تر وەرناگرێ ..

وە ئەگەر بیروباوەڕەکانی تر مەبەستی مرۆڤ لێـك نەدەنەوە لە شوێنکەوتنیان ، ئیسلام ئەندامەکانـی پەروەردە ئەکا لە سەر دوور کەوتنەوە لە بەرژەوەندیی تایبـەتیی ، وە هەڵیان ئەنێ لەسـەر خـەمخواردن و بە تەنگـەوە بـوونی ئادەمی‌یەکان ، تا کۆمەڵێکی نایابی چاکویست بێنێتە کایەوە .

ئیسلام مرۆڤ پەروەردە دەکات تا خۆنەویسـتن و خۆشنەویستی لە بەر ڕەزامەندیی خوایێت .. وە پەروەردەی دەکات تا بەهەشت بکاتە ئامانجی هەوڵ و کۆششەکانی ، نەك کورسیی و پایە و پلەو دەست کەوتە پووچـەڵەکانی ئـەم ژیانە ، بەپێچەوانەی نەفامەکانەوە کە شوێنکەوتووەکانیـان بە بەڵێنی لووس و ساختە دەست خەڕۆ ئەکەن ، تا کارەکەیان بێ ئەنجام ئەدەن ، ئەوسا لە کۆڵی خۆیانیـان ئەکـەنەوە و خزمەتکاری لەوان خراپتر ئەخەنە شوێنەکەیانەوە .. بەڵام ئیسلام .. بەڵام ئیسـلامی پەروەردگـار ، یەك بەڵێن بـە مرۆڤەکان دەدات .. تەنها بەڵێنی بەهەشت .. بۆیە هەرچی

ئەوانەی کە بەراستیی شوێنی ئەکەون بە تەمای هیچی تـر نین جگە لەوەی کە لە پێناویا سەر بنێنەوە و بە بەهەشـتی بەرین شاد بن ، هـەتا کاربەدەسـتیی و هـەڵسووڕاندنی کاروباری موسڵمانان بەلایـانەوە کارێکی گران و پـڕ مەترسی یە و بە هەموو شێوەیەك خۆیانی لێ لا دەدەن .

بۆیە ئامانجی بەرو دوایان هاتۆتە سەر رازیی کردنـی خوا ، ئەویش بە هەوڵدان بۆ ڕێگا خۆشـکردن بۆ بانگی ئیسلام تا مرۆڤەکان بێ ترس بیبیستن و لە تاریکیی رزگاریان بێت و بێنە ژێر ئالاّی قورئانی پیرۆزەوە ..

بە پشتیوانیی خوا نیاز وایە لە نامیلکەی ئـەمجارەماندا جیهادی هاوەڵێکی تری پێغەمبەری خوا ـ صلى الله عليـه وسلم ـ بخەینە بەردەستی خوشك و برا موسـڵمانەکانمان ، تا تیشکێ بخاتە سەر راستێتیی جیهادی ئیسلامیی و مەبەست و نیـازی موسـڵمانی ڕاسـتەقینە ، بەڵکـو بیکاتە هـۆی تێگەیشتنمان لە هەوڵ و کۆششی موسـڵمانە پێشینەکان بـۆ بلاوکردنەوەی ئیسلام بە رۆژهـەلات و رۆژئاوادا . وە تێبگەین ئەو بەڕێزە تێکۆشـەرانە ، جگە لـە ماندوێتیی و

برسێتیی و تینوێتیی و سەرماو گەرما هیچی تریان بۆ خۆیان بە دەست نەهێناوە لەم ژیانەدا ..

خوایش کۆمەك بێت تا دڵمان راگرێ لە سەر ئایینە شیرینەکەی و بریقەی ساختەی ژیانی سەرزەویی لامان پێ نەداو دڕك و داڵ و مارە تۆپیوەی سەرەرێگا نەمان ترسێنێ و ڕەزامەندیی خوامان لەیاد نەباتەوە و تەنها مەبەستمان ئەوبێ و بەس .

نووسەر

کانوونی یەکەمی/ ١٩٨١

صەفەری/ ١٤٠٢

ئیسلام سەرچاوەی هێزە

کۆمەڵی ئیمانداری مەدینە لە خۆشیی و کامەرانیـــدا ئەژیـا ٠٠ موهاجیرەکان لە ستەم و جەوری نەفامان ڕزگاریان بووە و برا ئەنصارەکانیشیان بە هاتنی میوانی خۆشەویست و ئازیز ، وا ئەزانن گـەنج و جـەواهێری سـەرزەویان پێ بەخشراوە ٠٠

ژیانیان بە کامەرانییەوە لە سایەی قورئاندا ئەدایە سەر ٠٠ لە باخچەی قورئاندا خەریکی گەشت و گوزار بوون٠٠خەریکی بۆنکردنی گوڵ و تامکردنی بەری بە لەزەتی نەمامەکانـی باخچەی قورئان بوون ٠٠ پێغەمبەری ئازیزیش ـ صلی الله علیه وسلم ـ دەریغی نەئەکرد لە ئامۆژگاریی کردنیان تا بـە چاکترین شێوە لە قورئان بگەن ٠٠

بەڕانی کوڕی مالیکیش یەکێ بوو لە ئەندامانی کۆمەڵی چاکویست ، تا ئەمیش لە سەرچاوەی بێگەردی ئیسلامەوە خۆی و دڵ و دەروونی پاك بکاتەوە تا وەها پەروەردە بکرێت سەروماڵی بکاتە قوربانیی و پێشکەشی بکا بە ئیسلام .. تا مرۆڤایەتیی ماف خوراو پشوویەك بدا ..

ئیسلام رووناکییەك بوو بەربێی مرۆڤایەتیی رۆشن کردەوە ، تاچاك لە خراپ جیا بکاتەوە و ژیانی لە سەر چاکەویستیی داڕێژێ ..

بەڕانیش خێر و هێزی ئیسلامی ڕژا بە سەرا ، تا ژیریی و ئازایەتیی و لێهاتنەکانی بۆ بەرژەوەندیی ئادەمییە چەوساوەکان بە کاربێنێ ..

هەرچەندە بەڕاء بە لاشە بچووك و لاواز بوو ، بەڵام ئازایەتیی و لێهاتنی لە سنوور دەرچوو بوو ، تەنها لە زۆرانبازیدا (١٠٠) صەد پاڵەوانی خوانەناسی کوشتووە ، ئیتر جگە لەوانەی کە لە جەنگەکاندا بە هاوبەشیی کوشتوونی ..

چاونەترسیی و بێ باکیی و خۆنەویستییشی گەیشتبووە رادەیەك عومەری کوڕی خەططاب ـ خوا لێی رازیی بێ ـ ئەینووسی بۆ کاربەدەستەکانی کە سەرکردایەتیی هیچ سوپایەك نەدەنە دەست بەڕاء لە ترسی ئەوەی نەوەکو موسڵمانەکان لەبەر چاونەترسیی و کۆڵنەدانیەوە تووشی وەیەك بکات ..

ئەوە بوو لە ماوەی سیانزە ساڵی مەککەدا پێغەمبەر ـ صلی الله علیه وسلم ـ لەگەڵ هاوەڵەکانیا خەریکی گەیاندنی ئیسلام بوون ، بەڵام ئەو رۆژە ئیسلام نەگەیشتبووە ئەو رادەیە هەموو کەسێ بتوانێ شوێنی کەوێ .. تەنها ئەوانە ئەیانتوانی شوێنی کەون کە ئامادەبن خۆیان بخەنە ناو کوورەی ئاگرەوە .. ئەوەی ئامادەی سەروماڵ بەخت کردن نەبووایە نەیئەتووانی لە ئیسلام نزیك بێتەوە . بەمە :

یەکەم : هەموو ئەندامێکی کۆمەڵی موسڵمان لەو ماوەیەدا لە دڕك و داڵی رێگا بە جوانیی شارەزا ئەبوو .

دووەم : موسڵمان بوون لەترسی هێزی ئیسلامیی

نەبوو ، بەڵکو بە وێنەی پەپوولەی شەیدای دەوری مـــۆم ، بێزاری تاریکیی و پیسیی و چەپەڵیی نەفامیی بوو بوو وابـە پەرۆشەوە بڕیاری موسڵمان بـوونی خـۆی ئەدا و خـۆی ئەهاویشتە ناو کورەی ئاگرەوە وەیا ناو دەریای بێ پایانەوە بێ ئەوەی سەرەنجام و دوا رۆژی خۆی لێك بداتەوە ، ئینجا بە هیچ شێوەیەك خۆبردنە پێشەوە و پاراستنی بەرژەوەندییو ناوو شۆرەت و پایە و پلە نەئـەهات بـە بیریا ، چونکـــــە ئەوکاتە هیچێ لەمانە لە سایەی ئیسلاما دەست نەئەکەوت ٠٠

هەتا ماوەیەکی زۆریش موسڵمانەکان لە مـەدینەدا ـ هەرچـەندە ســـەربەستیی خۆیانیان وەرگـــرتبوو ـ ناوو شۆرەتێکی وەهایان نەبوو ، تا خەڵکیی ، بە تایبەتیی ئەوانەی لە مەدینەوە بوون ، شوێنی ئیسلام بکەون ٠٠

بەڵام دوای رزگار کـــردنی مەککە تای تەرازووی موسڵمانەکان لە ناکاوا بە یەکجاریی قورس بوو ٠٠ ماوەیەکی زۆر بوو خەڵکیی چاوەڕوانی ئەنجامی زۆرانبازیی نێـوان قورەیش و موسڵمانەکان بوون ، بۆیە دوور وەسـتابوون و

بیریان لە شوێنکەوتن نەئەکردەوە ، بەمە دوای رزگار کردنی مەککە و تێکشکانی هێزی ئایینیی و سیاسیی قورەیش بۆ خەڵکیی سەلما کەوا ئیتر هیچ هێزێکی تر توانای بەرگەگرتنی نیە لە بەردەم شالاوی هێزی رزگاریی و سەربەستیخوازی ئیسلامیدا ، وە بۆیشیان دەرکەوت کەوا هیچ کات هیچ پیاوخراپێك دەستی نەڕۆیشتووە بە سەر کەعبەدا ـ وەك لەژیانی نزیکی خۆیانا چەند رووداوێکی سەرسووڕهێنەریان بە کەعبەوە دیبوو ـ ، جا کە موحەممەدی کوڕی عەبدوڵلا ـ صلى الله عليه وسلم ـ کەعبە کەوتبێتە دەستی و ئەو هەموو بتانەی شکاندبێ و قوڕەیش بەگەورە و بچووکەوە ، دوای دوژمنایەتیەکی دوور و درێژی سەروماڵیی و چەند جەنگێکی خوێناویی شوێنی کەوتبێ ، کەواتە راستەکا و پێغەمبەری خوایە..بەمە شێوەی موسڵمان بوون گۆڕرا .. ئەو کەسەی کە لە مەککەدا پاڵی ئەدا بە کۆمەڵی موسڵمانی کەم و کەم هێزەوە بەو شێوەیە موسڵمان ئەبوو کە باسمان کرد ، بەڵام ئەوکەسەی کە دوای رزگار کردنی مەککە پاڵی ئەدا کۆمەڵی موسڵمانی بەهێزو خاوەن

دەسەڵاتەوە بە شێوەیەکی تر بوو ، چونکە تازە دوور راوەستانی هەرهۆزێك لە کۆمەڵی موسڵمانی پەرەسەندووەوە مانای وایە خۆی لە کۆڕ دوور خستۆتەوە.. لەبەر ئەمە هەرهۆزێك هەوڵی ئەدا زووتر نێرراو بنێرێتە مەدینەی پایتەخت و ئامادەیی و موسڵمان بووی خۆی دەربڕێ .

لە ماوەی ساڵو دوو ساڵێکدا خەڵکێکی زۆر موسڵمان بوو .. لەم ماوە کەمەدا توانا نەبوو ئەم هەموو خەڵکە تازە موسڵمان بووە لە فەرمایشتەکانی خواو پێغەمبەر ـ صلی الله علیه وسلم ـ ئاگادار بکرێن . ماوەی ئەوە نەبوو بیرو هۆشی ئیسلامیی بە تەواویی بەوانە بگا .. ماوە نەبوو ـ بە وێنەی موسڵمانە پێشینەکان ـ وردە وردە و لەسەرخۆ بە پەروەردەی ئیسلامیی دڵ و دەروونیان لە ژەنگ و ژارو نەخۆشییەکانی نەفامیی پاك بکرێتەوە وەئەوانەش کە بەجوانیی لە ئیسلام گەیشتبوون لەو ناوچانەدا زۆر کەم بوون .. ئینجا لەم کاتەدا هەندێ دەروونلاریش کەوتنە تەماعی پایەو پلەو شۆرەتەوە و بیریان لە گەورەیی و دەسەڵات ئەکردەوە ،

وایان بە چاك زانی بانگی پێغەمبەرێتیی بەرز کەنەوە تا بەڵکو ئەوانیش خەڵکی شوێنیان کەوێ ..

جا تێنە گەیشتنی زۆربەی هەرە زۆری خەڵکەکە بە جوانی لە ئیسلام و لە قورئان و لە وەحی و لە پێغەمبەرایەتیی ، وە سادەیی و ساویلکەییان بووە هۆیەکی ئەورە بۆ پەرەسەندنی بانگەدرۆزنەی ئەو ساختەچییانە ..

ئەمە بە موسڵمانەکانی ئەسەلمێنێ کەوا بانگی ئیسلامیی پێویستە وەك بانگە نەفامییەکان بڵاو نەکەنەوە .. بانگی ئیسلامیی ـ لەبەر ئەوەی نەخشەی رێك و پێکی بێ کەم و کوڕی پەروەردگارە ـ شێوەی تایبەتیی خۆی هەیە جیاواز لە هەموو بانگێکی نەفامیی دەستکردی مرۆڤ ..

بانگی نەفامیی بە پەلە بڵاو ئەکرێتەوە .. زۆر بێ و بۆر بێ ، هەر ئەوەندە خەڵکی زۆر پێکەوە بنێن .. بەڵام بانگی ئیسلامیی ـ وەك ئەو شێوەیەی کە پێغەمبەری خوا بەکاری هێنا ـ لەبەر ئەوەی هیچ هێزێکی سەر زەویی پشتگیریی ناکات پێویستە لەسەر خۆ ئەندامی لێهاتووی بێباك هەڵبژێرێ

تا بەرە بەرە بناغەیەکی پتەویان بۆ داڕێژێت و ببنە نموونەی موسڵمانی ڕاستەقینە ..

بەڵام هەرکاتێ لە ماوەی کەمدا خەڵکی زۆر هات بەدەم ئیسلامەوە ، ئەوا بناغەکە توانای نییە بەو پەلە پەلە پێویستیی هەموویان جێ بەجێ بکا .. فریا ناکەوێ بە وردیی پەروەردەی هەموو ئەندامێك بکا ، وەك موسڵمان بوونی زۆربەی دانیشتوانی دوورگەی عەرەبیی لە ساڵی نۆیەمی کۆچیدا..

کەواتە هەڵگرانی ئیسلام پێویستە بەووردیی سەرنجی ئیسلام بگرن تا لە نەخشە ڕێك و پێکەکەی و لە مێژووی دوورو درێژی کەڵك وەرگرن .

جا یەکێ لەو هۆزانەی کە لە ساڵی نۆیەمی کۆچیدا موسڵمان بوو هۆزی حەنیفە بوو لە یەمامە ئەوا بە جوانیی لە ئیسلام تێ نەگەیشتبوون ، وە سەرگەورەکەیان کە موسەیلەمەی درۆزن بوو کەوتە تەماعی پایە و بلەو شۆرەتەوە تا ویستی بەدرۆ خۆی بکا بە پێغەمبەرو بڵێت وەحیم دێتە سەر ..

هەر لەسەردەمی پێغەمبەری خوادا ـ صلی الله علیه وسلم ـ دەستی کرد بە بڵاو کردنەوەی درۆ و دەلەسەکانی•
هەروا بەردەوام بوو تا پێغەمبەری خۆشەویست ـ صلی الله علیه وسلم ـ لە دنیا کۆچی کرد و بانگی ئیسلامی و حکومەتی ئیسلامی کۆرپە تووشی تاقیکردنەوەیەکی گەورە و رەشەبایەکی زۆر بەهێز بوو •• بەڵام کە پێغەمبەری نازدار ـ صلی الله علیه وسلم ـ بە دیداری خوای خۆی شاد بووبێت ، خوای گەورە دەستبەرداری بانگی پیرۆزی نابێت ، وە رەنجی دڵسۆزانەی موسڵمانەکان نادات بە ئاواە بۆ ئەمەش کاروباری دایەدەست پیاوێك کە دوای پێغەمبەر ـ صلی الله علیه وسلم ـ هەر خۆی بێت بتوانێ پاپۆری بانگی ئیسلامی لەو هەلوێستە نالەبارەدا رزگار بکا ••

هیچ کەس نازانێ خوای گەورە چۆن نەخشە ئەکێشێ، گرنگ ئەوەیە موسڵمانەکان ، بە سەرنجدانیان لە قورئانی پیرۆز و مێژووی بانگەوازی خوا لە سەر زەویدا ، لایان روون بێت ، هەموو هێزێکی خوا ـ کە مەگەر هەر خۆی

هێزو سوپای خۆی بزانێت[1] ـ وا له کارا بـۆ پاراســـتنی بانگەوازەکەی و ئەوانەی که به راستیی هەڵگرینی ٠٠

ئەبوبەکری پاڵەوان ـ خوا لێی رازیی بێت ـ بەڵکـو یەکەم پاڵەوان لەدوای پێغەمبەری پێشەوا ـ صلی الله علیـه وســـلم ـ خـاوەنی دەروونێکی زۆر گـەورە بوو ، بـه هەڵگەرانەوەی ئەومووسڵمانە تێنەگەیشتووە دڵ دانەمەزراوەکان له بانگی خوا ، به وتەی دەستبڕان و ساختەچییان ، بڕیاری دا به هەر شێوەیەك بووە کۆتایی بێنێ به هەر دەســـەڵاتێك بیەوێ دژی ئیسلام بووەستێت ٠٠

ئەوانەی که له سەر ئیسلام مانەوە تەنها دانیشـــتوانی مەککە و مەدینە و طائیف و چەند کۆمەڵێکی تربوون لێـرە و لەوێ ٠٠ ئەمانە به جوانیی بناغەی ئیسلامیی راســتەقینەیان دروست کردبوو ٠٠ به جوانیی لێبڕابوون تا بتوانن ئـەرکی سەرشانیان که بریتیی بوو له تێکشکاندنی ئەو هێـزانەی دژی ئیسلام ئەوەستان جێ بەجێ بکەن ٠٠

---

(١) « وما یعلم جنود ربك الا هو ٠٠ (١) » / المدثر ٠

موسڵمانە دڵ بەستراوەکان بە خواوە لە خەلیفەی بەهێزو خاوەن وورەوە هێز و پێزیان وەرگرت تا لێهاتنە ناوازەکانیان بخەنە کار بۆ تێکشکاندنی ئەو هێزە جۆربەجۆرانەی کە چەند قاتی خۆیان بوون و نیازیان لە ناوبردنی ئیسلام بوو ..

لەشکری ئیسلام ـ جگە لەو لەشکرەی کە ئەبوبەکری خەلیفە ئامادەی کردبوو بۆ پاریزگاریی پایتەخت ـ کرا بە یانزە لەشکرەوە بەسەرکردایەتی یانزە پاڵەوانی موسڵمان بە هەموو لایەکی دوورگەی عەرەبدا نێررا : هەر لەشکرەی بۆ سەر ناوچەیەکی هەڵگەڕاوە .. تا بگەنە فریای موسڵمانە راستەقینەکانی ئەو ناوچەیە کە لەبەر کەمیان دەسەڵاتیان نەبوو دژی دەستبڕەکان بووەستن ، وە تا دەستی ستەمکاران لە بنا ببڕن و بانگە لارو وێرەکانیان بۆ هەتا هەتا گۆڕ کەن ..

بەڵێ ، ئەگەر کۆمەڵی خوا دەستی نە کارا بێت ، ئەگەرچی کەم و کەم هێز بێت ، بە زووترین کات ئەتوانێ بانگی ساختە و رووکەش گۆڕ بکا .. بەڵام ئەگەر وانەبوو ،

واتە ئەگەر ئادەمیزادەکان لە تاریکایی باوەڕو ڕەوشتەلارەکاندا گەوزانەوە و دەروون و مێشکیان بە وتەی بریسکاوە و بۆش بەنج کرا .. ئەوە هەموو جرو جانەوەرێك .. هەموو گورگ و بەرازێك .. هەموو ڕێویی و چەقەڵێك خۆی ئەباتە ریزی پیاو چاکان و خەم خۆرانەوە تا لە بەر چاوی میللەتی داماو خۆی بکاتە پاڵەوانی رزگار کەر ئیتر ئەگەرچی ئەو میللەتە بە نیازی خۆی راستیی ویست بێت ، هەر بەوەی کە ڕێبازو سەر کردەی راستەقینە لە توولە ڕێگا و دەستبڕەکان جیانەکاتەوە ، هەتا ماوە هیچی بە هیچ نابێت .

مێژوو لە بەر دەستمانا بە بێ لایەن هەموو شتێ دەرئەخا بۆ ئەوانەی بە ویژدانەوە سەرنج بدەن ..

ئەوە بوو ئەو رۆژە موسڵمانەکان زۆر مەردانە چوونە مەیدانی لەخوا یاخی بووەکانەوە بۆیە خوای گەورەش لە سەرکەوتنی هەردوو جیهان بێ بەشی نەکردن .

دەستبڕی ساختەچیی بەماوەیەکی کەم ـ بەدرۆ و دەلەسە ـ لەشکرێکی چل هەزاریی پێکەوە نا ، کە زوربەیان،

به شێوەیەکی رەگەزپەرستیی شوێنی کەوتبوون ، هەتا هی وایان هەبوو ئەیوت :

شایەتیی ئەدەم موسەیلەمە درۆزنە و موحەممەد راستگۆیە ، بەڵام من درۆزنی رەبیعەم لاخۆشەویسترە لە راستگۆی موضەر .

وتەی شوێنکەوتووانی موسەیلەمە ، وتەیەکی دووبارە کراوە و بیرێکی چەسپاوە لە مێشکی هەموو خوانەناسێکدا بە درێژایی مێژوو ..

بۆیە موڵمانەکان پێویستە ئاگاداری بیرو هۆش و مێشکی خوانەناسان بن :

پێویستە سادە نەبن .. دڵ و دەروونی گلاوی خوانەناسان بناسن .. بزانن خوانەناس بە هیچ شێوەیەك راستیی ناوێ .. وێنکەوتەی ئارەزووی شەیتانیی و بەرژەوەندیی تایبەتییە .

پێویستە بزانن بە درێژایی تەمەنی مرۆڤایەتیی هیچ خوانەناسێك بە چاکە هەڵنەساوە .. حەزی لە ئاوەدان

کردنەوەی سەرزەویی نەکردووە ٠٠ هەرگیز لە خراپکاریی و خوێن رشتن بەولاوە هیچی تری نەویستووە ٠٠ ئەمەش تەنها لە بەر خاتری شەیتانی ماموستای کە ئاواتی سەر لێ شێواندنی ئادەمیەکانە ٠٠

وە پێویستە بزانن هەرچی بیرو باوەڕێکی کوفرو خوانەناسیی هەیە شوێنکەوتووەکانی - بە وێنەی شوێنکەوتووەکانی موسەیلەمەی درۆزن - زۆر چاك بەلاریی رێگاکەیان و راستیی رێبازی قورئان ئەزانن ڕەگەز پەرستیی و ئارەزووپەرسیی‌یە وا پالیان پێوە ئەنێ تا، لە ئاستی راستیدا چاوبنووقێنن و پاگاندەی نەشیاوی دووبارە بووەوەی بۆ بکەن ٠٠(١)

بەلام با موسلمانەکان زۆر چاك لەبەرچاویان بێ، قسە رەواجیی و بازاڕ گەرمیی ئەو دەست بڕانە ئەگەڕێتەوە بۆ پەرت و بلاویی موسلمانەکان و بێ ئاگاییان لەسەرچاوەی هێزی راستەقینەیان کە بریتییە لە شوێنکەوتنی قورئانی پیرۆز

---

(١) اكذبوا ٠٠ اكذبوا ٠٠ اكذبوا حتى يصدقكم الناس ٠

و دەستگرتن بە یاسابەرزەکانیەوە ، ئەگینا لەشکری کافران بەدرێژایی مێژوو کەی توانیویەتی لە بەردەم پلاری لەشکری خوا ناسیدا خۆی بگرێ ..

ئینجا موژدەبێ لە موسڵمانەکان کەوا خوێندەواریی سەدەی بیستەم لە ئەنجاما قازانجی راستەقینەی هەر بۆ موسڵمانەکانە بە مەرجێ چاو بکەنەوە و بە ڕابەریی قورئانی پیرۆز ، چاك و خراپی پێشکەوتنەکەی ئەوروپا جیا بکەنەوە تا ـ بە کۆمەکیی خوا ـ گەلی موسڵمان لە مایەی قورئانی پیرۆزا بحەسێتەوە ..

گەلی ڕزگاری

لەشکری خواناس .. لەشکری دڵ بەستراو بە خواوە، بە سەرکردایەتیی عەکرەمەی کوڕی ئەبوجەهل ، وە بە فەرمانی خەلیفە ئەبوبەکر ـ خوا لە هەموویان رازیی بێت ـ لە مەدینەوە بەرەو خاکی یەمامە کەوتە رێ ..

لەشکری عەکرەمەو لەشکری موسەیلەمەی درۆزن دایان لە یەك .. جا هەرچەندە لەشکری موسڵمانەکان خاوەنی وزە و دەسەڵات بوو ، بەڵام هەر چۆنێ بوو ، لەبەردەم لەشکری پڕهێزی موسەیلەمەدا خۆی نەگرت ، ناچار بوو وازبێنێ و خەلیفەش لەشکرێکی تری بۆنارد ، بە سەرکردایەتیی خالیدی کوڕی وەلید .

لەشکرەکەی خالید بەشێکی زۆر لە موسڵمانە موهاجیر و ئەنصارەکانی لەگەڵا بوو کە یەکێ لەوانە بەڕائی کـوڕی مالیك بوو •

دیسـان لە سـەر خاکی یەمامەی ناوچـەی (نەجـد)دا لەشکری خواو لەشکری شـــەیتان دایانەوە لەیەك • دوای ماوەیەکی کەم دیسان سەرزەویی لەژێر پێی موسـڵمانەکانا کەوتەوە لەرزەو لەشکری دڵڕەشی خوانەناس تەنگـی بـە موسڵمانەکان هەڵچنی ••

لەشکرێ ئەنصارو موهاجیرەکانی تیا بێ ، وە خالیدیش سەرکردەبێ ، ئەبێ چ هێزو ورەیەکی ، تیابێ ؟ کـــەوا خاوەنی ورەیەکی یەکجار بەرزە !

موســـڵمانەکان مەیدانیـــان پێ لێژ کرا •• قوتابیانی شەهیدیی بە دەستی لەشکری زۆر و زەبەندەی کافـــرەوە بەگیر هاتن •• دەستیان دایە کشـانە دواوە و بـەرە بـەرە مەیدانیان چۆڵ کرد بۆ دوژمن هەتا چادری سەرکردایەتیی کەوتە دەست دوژمن و لە بنا هەڵیان کێشا ، خالید کـە بـە

سێ هەزار موسڵمانی پەشۆکاوەوە لە جەنگی «مؤتە» دا ـ بە نەخشە رەنگینەکانی ـ لەشکری زۆر و زەبەندەی رۆی راونا ، ئەبێ چی بێ وا ئەمرۆ لەشکرەکەی دەستەباچەی رۆژی نەبەرد بێ ؟!

چ سەربازەکانو چ سەرکردە راچڵەکین ٠٠ کەی ئەمە هەڵمەتی موسڵمانە ؟! کەی وا موسڵمان دەستە پاچەی بەردەمی کافرە ؟! کەی ئەمە هەڵوێست و لێبڕان و ئازایەتیی کۆمەڵی موسڵمانە ؟! ئەوانەی کە بە تەمای بەهەشتن چۆن ئەبێ ئاوا بچنە مەیدانی دوژمنەوە ؟!

موسڵمانەکان سەرنجیان دا ، ئەگەر وا بڕۆن ئاینەکەیان لە تیاچوونەوەنزیکە ٠٠ ئەگەر ئەمڕۆ موسەیلەمە سەرکوت نەکەن ، پێویستە دەست لەئیسلامی ئازیزیان بشۆن ٠٠ساڵەهای ساڵە ئازار و ناڕەحەتی ئەچێژن لە پێناوی ئیسلاما، وە خزمەتی قورئانی پیرۆز ئەکەن بەشارەزاوون لە فەرمانەکانیو لە بەرکردنی ، وە خوێنیان ئەڕژێت لەپێناوی ئیسلاما و لەگەڵ پێغەمبەری خۆشەویستی کۆچ کردوودا ماندوو ئەبن و عارەق ئەڕێژن ٠٠ توخوا حەیف نیە ئەمڕۆ

ئەم هەموو هەوڵ و کۆشش و پاداشتەیان بە هیچ دەرچێ ؟!
هەر موسڵمانێ سەرنجی ئەدا ئەیزانی ئەمە شکاندنەوەی ئەو پەیمانەیە کە بۆ ئیسلامی بەستووە ·· چۆن ئەبێ ئەو زیندوو بێو ئیسلامی خۆشەویست دەست درێژیی بکرێتە سەر ؟! چۆن ئەبێ ئەو زیندوو بێ و حوکومەتی ئیسلام ـ کە پێغەمبەری خوا دایمەزراندبێ ـ برووخێنرێ ؟! ·· چۆن ئەبێ ئەو زیندووبێ و پایتەختی ئیسلام و شاری پێغەمبەری خوا ـ صلی اللـه علیه وسلم ـ بکەوێتە چنگ دوژمن ؟! ·· چۆن ئەبێ ئەو زیندوو بێو شەرەفی موسڵمان بکەوێتە ژێر دەستی کافرەوە ؟!

هەر موسڵمانێ سەرنجی ئەدا بۆی دەرئەکەوت ئەگەر ئەمڕۆ لەم جەنگەدا ئیسلام بیدۆڕێنێ حکومەتی ئیسلام کەوتووە و پایتەخت دراوە بە دەست خوانەناسی باشگەز بووەوە · بۆیە هەریەکەیان ئەم بڕیارەی دا کە : مردنی باشترە لەوەی بمێنێ و ئیسلام بە شکاویی ببینێ ··

هەموو موسڵمانێك گیانی خستە ئەولاوە و چاوی بڕیبووە بەهەشتی رازاوە و بەدیدارشاد بوونەوەی پێغەمبەری

نازدار ـ صلی الله علیه وسلم ـ بە سەربەرزییەوە تا شەرمەزاری دیوانی خوا نەبێ و سەری پێغەمبەری پێشەوای ـ صلی الله علیه وسلم ـ بەرزبکاتەوە ..

خالیدی سەرکردە بۆی دەرکەوت ئەمڕۆ پێویستە ئەرکی سەرشان و لێپرسراویی دابەش بکرێت .. بۆیە موهاجیر و ئەنصارو دەشتەکییەکانی لە یەکتریی جیا کردەوە و هەریەکە لایەکی پێسپاردن و تاهەر یەکە کاری سەرشانی خۆی بزانێ و بەتەمای ئەوانی تر نەبێت ، وەهەر هۆزو بەرەبابێکیشی خستە ژێر ئالایەکەوە . بەمە هەموو کۆمەڵێ ناچار بوو هەوڵی زیاتر بدات و شکانەکە نەخاتە ئەستۆی خۆی = تا بەبێ هێزو بێ دەسەڵات بەرچاو نەکەوێ ..

بۆجاری دووەم جەنگێکی خوێناویی هەڵی دایەوە .. موسڵمانەکان هەڵمەتی وایان هێشتا نەبرد بوو ، هەموو هێزێکیان خستە کار بۆپشت شکاندنی موسەیلەمە و لەشکرەکەی .. زۆر و زەبەندە لاشەی بێسەر و سەری بێ لاشەی لەشکری دڵڕەش ئەکەوت ، کەچی هێشتا هەر باکیان نەبوو ، وە وەکو شاخی دامەرزاو بەبێ کۆڵدان تا

ئەهات هەڵمەتیان زیاتر ئەبرد •• ئیتر کوژران و زامـــدار بوون بە هیچ شێوەیەك کاری نەئەکردە سەر ورەیان ••

هەرچەندە لەشکری موسەیلەمە خاوەنی ورە بوایە و کۆڵی نەدایە ، موسـڵمانەکان زیاتر پاڵەوانیەتیان ئەنوانـــد •• خۆزگە ئەو پاڵەوانیەتیەی کە لەو رۆژەدا موسڵمانەکان پێی هەڵسان هەمووی کۆئەکرایەوە ئەوسا دەرئەکەوت قارەمانێتیی موسڵمانی بڕوا دامەزراو تا چ رادەیەکـە !! بەڵام لەگـەڵ ئەوەشا پاڵەوانێتیی بەڕائی کوڕی مالیك ناوبانگی پاڵەوانێتیی هەموویانی شاردەوە ••

کاتێ خالیدی سـەر کردە گـەرموگوڕیی جـەنگی سەرنج دا ، ئاوڕێکی دایەوە بۆلای بەڕاء و فەرمانی بە سەرا دا کەوا رووبکاتە موسڵمانەکان و ورەیان بەرز بکاتـەوە ••

ئەویش هەستا و سواری ئەسپەکەی بوو و سـوپاس و ستایشی خوای کرد ئینجا ئاوڕی دایەوە بۆلای ئەنصارەکان و وتـی : ئـەی کۆمەڵی ئەنصـار هیچ کەسێ لەێوە بیر لـە گەڕانەوە نەکاتەوە بۆ مەدینە ، چونکە لەمڕۆ بەولاوە بـە

تەمای مەدینە مەبن •• بەڵکو خوا بە تەنیا بناسن ئینجا بەتەمای بەهەشت بن ••

خوا •• ئینجا بەهەشت •

بەڵێ ، ئەمەیە مەبەستی موسڵمان ••

ئەوەی لەمە زیاتر بە تەمابێ ، ئەوە ئیسلام بەتەمای ئەو نییە ••

ئینجا خوڕییە ئەسپەکەی و بە توندیی هەڵمەتی بردو هێرشی کردە سەر هەڵگەڕاوەکان و موسڵمانەکانیش بە دوایا •• شێرانە خۆی ئەکرد بەناو ریزەکانیانا و شمشێری ئەخستە گەردنی پەیمان شکێنەکانەوە •• موسڵمانەکان بە هەموو دەستەو قۆڵەکانەوە ، لەسەر هێرش بەردەوام‌بوون ، هەتا لەشکری وەك شاخ دامەزراوی موسەیلەمە تەنگی پێ هەڵچنراو زەویی لە ژێر پێیا کەوتە لەرزە ، ئینجا دوای کوژران و زامدار بوونێکی زۆر ناچار بوو پەنا بەرێتە بەر ئەو باخچەیەی لەو رۆژەوە بە دواوە ناو نرا « حديقة الموت » واتە : باخچەی مردن ، بە هۆی کوژرانی خەڵکێکی زۆرەوە تیایا ••

لەکاتێکا کە لەشکری موسەیلەمە ئەشکاو ئەکشـــایە دواوە ، بەڕاء تووشی پیاوێك بوو کە پێی ئەووتـرا « محکـم الیمامە » شیرێکی لێ دا و کوشتی و شمشێرەکەی مەحکەمی هەڵگرت و هەربەو جەنگی ئەکرد تا بە دەستیەوە شـکا ٠٠

لەریوایەتێکی ترا بەڕاء ئەگێرێتەوە ئەڵێ :

رۆژی جەنگی یەمامە تووشی پیاوێك بووم‌کە پێیـــان ئەوت : « حمار الیمامە » کەوا پیاوێکی زلەی کەڵەگەت بوو و شمشێرێکی سپی بە دەســـتەوە بوو ، شمشێرێکم بـــۆ داهێنایەوە دام لـە هەردوو پێی ، ئەوەندە خێرا هەردووکیانی بڕی هەروەك نەمپێکابێ ٠ خێرا شۆڕ بوویەوە و کەوت بـە پشتا ، منیش شمشێرەکەیم لێ گرت و شمشێرەکەی خـۆمم کردەوە بەکێلانا تا هینەکەی ئەو نەشکا ئەمم بە کارنەهێنا ٠٠

باخچەکە زۆر گەورە بوو ٠٠ دیوارەکانی بـــەرز و سەخت بوون ٠٠ تۆبڵێ قەڵایـــەکی ســــەخت بـوو ٠٠ موسەیلەمەو پاشماوەی لەشکرە هەزار بە هەزارەی شکاوەکەی، خۆیان گەیاندە باخچەکە و دەرگاکانیان لەسـەر خۆیـــان

قایم کردو دیواره بەرزە سەختەکانیان کردە سەنگەرو کە موسڵمانەکان شوێنیان کەوتن و گەمارۆی باخچەکەیان دا ، دەستیان دایە تیر باران کردنیان ..

موسڵمانەکان چەند خۆیان ماندوو کرد سوودێکی نەبوو دەرگای باخچەکە بە توندیی گیرابوو و دیوارەکانیش بەرز بوون ..

موسڵمانەکان چاریان نەما .

دوای چ هەوڵ و کۆششێکی زۆر توانییان لەشکری دوژمن راونێن ، کەچیوا خۆی گەیاندە ئەم قەلا سەختە و خۆی لە جنگیان داماڵی .. بەلام ئەمان وا لێنەبرابوون بە هیچشێوەیە دەست بەرداری موسەیلەمە بن ، چونکە موسەیلەمە ئێستە وەك ماری سستی زستانە و توانای دەست وەشاندنی نیە ، بەلام کە ماوەی دراو بەهاری لێهات دەستی خۆی بەوپەڕی نیازپیسییەوە ئەوەشێنێ .. چونکە ئەوەی ئەو نیازی بوو کوژاندنەوەی رووناکیی ئیسلام بوو .. ئەوەی ئەو بەرچاوی گرتبوو جێگەگرتنەوەی پێغەمبەری ئیسلام

بوو •• جا کە ئێستە وردی بەرداوە و تیاچوونی بەرچاو
گرتووە چاك وایە دەست بەرداری نەبن ••

دەی موسڵمانەکان خۆ دارو بەردنین •• ئەوانیش
مرۆڤن •• گۆشت و خوێنن •• بەچەکی ئەو سەردەمەوە
چی بکەن لەو قەڵا سەختە ؟!

چیئەکەن بیکەن • ڕێگایەو وا لەبەر دەمیانا •• بانگی
خوایە و هیچ کۆسپێك نابێ ڕێگای لێبگرێت شاخی سەختیش
پێویستە تەخت بکرێت •• وازهێنان بۆ موسڵمان نییە بەڵکو
ئارام گرتن •• بیرکردنەوە •• هەوڵدانی بێ وچان ••
ڕەزامەندیی و فراوانیی دڵ و دەروون •• چوون بەپیری
مەرگەوە بەوپەڕی سنگ فراوانییەوە = کاری سەرشانیانە ••
کومەڵی موسڵمانی دڵبەستراو بەخواوە •• وەئیشکەر لەبەر
ڕەزامەندیی خوا •• خوای گەورە دەرووی لێ ئەکاتەوە ••
پشتگیریی ئەکا • چۆن ؟! بەشێوەیەکی بیرنێنەکراوە ••
بەهەنگاوێ تائێستە کەسێ نەینابێ •• کلیلی دەرگای داخراو
پێشکەش بە کۆمەڵی موسڵمان ئەکرێت ••

بەڵام چۆن ؟
به فیداکاریی ••
به قوربانیی دان ••

پاڵەوانی خۆنەویست ، بەڕائی کـوڕی مالیـك هـاتە پێشـــــەوە ••

بۆ خۆ بردنە پێشەوە ؟!
بۆخۆ هەڵکێشان ؟!
بۆ پایە و کورسیی ؟!

نەء •• نەء •• بۆ ئەمانە و هاوچەشنانیان ئەم بێزی نایە بێتە پێشەوە •• ئەمانە کاری پاڵەواننین •• ئەمانەهاوشـانی بیری بەرز و پیرۆزی ئەو نین !

بۆ فیداکاریی •• بۆخۆنەویستن •• بۆچاونەترسان•• بۆکردنـەوەی گـرێ‌کوێـرەی دڵی موسڵمانەکـان •• بۆپانکردنەوەی سەری رەشماری ناوکون ••

بەڵام چۆن ؟!!
هاتە پێشەوە و وتی :

ئەی برایانم ! بمخەنە سەر قەڵغانێك و بە نێــــرە قەڵغانەکە بەرز کەنەوە ، ئینجا لەنزیـك دەرگاکە دا بمخەنـە ئەودیوی باخچەکەوە ، یاشەهید ئەبم وەیا دەرگاکەتان بــۆ ئەکەمەوە !

بەم ئاسانییە !!
یا شەهید ئەبم !
وەیا دەرگاکەتان بۆ ئەکەمەوە ! .

شەهید ئەبم .. ئەم گیانەی چەند بەئاسایی ئامادە ئەکا بۆ بەخت کردن ؟!

موسڵمانەکان کە گوێیان لە وتەی فیداکاری خـواناس بوو ، دەوریان لێ داو ئەویش ئەوەندە چاو بنێی بە یـەکا لە سەر قەڵغانێك دانیشت .. ئەوەندە گەورە و کـەڵـەگـەت نەبـوو ، بەڵکـو بچـوك و لـەش لاواز بـوو .. خێـرا موسڵمانەکان بەرزیان کردەوە .. بەڵام دیوارەکـان بـەرز بوون .. بە دەیان رمیان دایە ژێر قەڵغانەکە و خســـتیانە ناو باخچەی مردنەوە .. ناو قوڕگی مردنەوە ..

دابەزیبە ناو لەشکری هەزار بە هەزاری ناو باخچەکـەوە .. هەروەك چۆلەکەیەك بکەوێتە خوارەوە .. ئەم هەزارە لاوازە لە کوێوە باریوە ؟! ئای هەزار !! ئەبێ ئەم بەرگەی چی بگرێ ؟! بۆچیی هاتووە ؟!

پاڵەوانی بەغیرەت بە وێنەی هەورەتریشـــقە دای بـە سەریانا بەرەو دەرگا هەڵمەتی نـەداو دوای بگـرەو بەردە و زۆرانبازیبەکی زۆر (دە) کەسی لێ کوشتن . تا گەیشـــتە لای دەرگاکە کردیەوە .

دەرگای کردەوە .. بەڵام دوای چیی ؟

دوای ئـەوەی لەهەشتاو ئەوەندە شوێنەوە بەتیرو شیر زامدار کرا ..

هەرچۆنێ بوو خۆی گرت هەتا گرێ کوێرەی دڵـــی موسڵمانەکانی پشت دەرگا ـ بەڵکو هەموو موسـڵمانێك ـ ی کردەوە ..

موسڵمانەکان شاڵاویان هێناو بەکۆمەڵ لەدەرگاوە چوونە ژوورەوە ، جا لەبەر ئەوەی دەرگاکە رێگای هەمووانی نەئەدا

و ئەوانیش پەلەیان بوو ، بەسەر دیوارا سـەرکەوتن بووە شتێکی ئاسایی بە لایانەوە ئینجا بکوژو ببڕیان خستە لەشکری پەیمان شکێنی ئاژاوەچییەوە ، تا نزیکەی بیست هەزاریان لێ کوژرا لەگەڵ ئەمەشا هێشتا هەر کۆڵیان نەئەدا .. تاگەیشتنە لای موسەیلەمەی درۆزن وئەویشیان بە دۆزەخ گـەیاند.. ئیتر بە کوژرانی دەستبڕی ساختەچیی ، لەشکر پشتی لـە جەنگ سارد بۆوە وازی هێنا ..

پاڵەوانی نەبەزیش ، بەڕاء ، بەوهەموو زامانەوە برایەوە دوا بۆ شوێنی خۆی تا تیایا تیماری زامەکانی بکرێت ..

ماوەی مانگێ بە دەست ئێش وئازاری زامەوە ئەتلایەوە تا خوا چاك بوونەوەی خەڵات کرد ..

ئازیزی وا .. پاڵـەوانی وا .. رزگارکـەری وا .. کوفرشکێنی وا ، زۆر لای موسڵمانەکان وسـەرکردەیان خۆشەویست و ناوازە بوو .. زۆر پێویست بوو سـەرو کاریی زیاتر بکرێت .. بۆیە خالیدی سەرکردە سەرانسەری ئـەو مانگەخـۆی بـە دیاریەوە دانیشـت تـا سـەرپەرشتی

تیمار کردنەکەی بکات ..

بەڵێ ئازیزەکانم ، بەم شـــێوەیە بانگی پڕوباڵانتـەی موسەیلەمەی درۆزن ـ ئـەگەرچی بـە کـورتە بـاس کرا ـ کوژایەوە .. کوژایەوە .. بەڵام دوای چیی ؟!

دوای هەڵگەڕانەوەی خەڵکێکی زۆر لە ئیسلام کـــە هێشتا بە وردیی لە فەرمانەکانی شارەزا نەبووبـوون ؟ دوای ئەوەی خەڵکێکی زۆری بەفڕو فێڵ خستەشـوێنی خۆیو بەشێکیانی دا بە کوشت ؟ دوای ئەوەی تەنگ و چەڵەمەیەکی زۆری بێ مانای بۆ لەشکری ئیسلامیی هێنایە کایەوە ؟ دوای ئەوەی بەشێکی زۆر لەو موسڵمانانەی کە قورئانیان سەرانسەر لەبەر بوو شەهید کران ؟ دوای ئەوەی هێمنیی و ئاسایشـی لە ناوچەیەکی گەورەدا پێچایـــەوە ؟ وە دوای ئـــەوەی ڕوورەشیو شـەرمەزاریی هەردوو جیهـانی هێنا بـە سـەر خۆیا و دۆزەخی تاودراوی بۆ خۆی ساز کرد ؟ .

هەمیشە و بە درێژایی مێژوو .. یاخی بـــووان و چاوچنۆکان و شوینکەوتووانی ئارەزوو ، بەم شێوەیە ئاژاوە

بەرپا ئەکەن •• بە ساختە و بە پاگاندەی نابەجێ خۆیـــان ئەکەنە پاڵەوانو سەردار ـ لە ژێر هـــەر ناوێکـا بێت ـ وە هەژارو داماوان قورپەسەر ئەکەن ، دوایش ئابڕووی خۆیان ئەبەن و ئەبنە پەندی زەمانە ••

چاك وایە بەشێوەیەکی گشتیی باسیان بکەین چونکە :
یەکەم : ئەوەندە زۆرن لە ژمارە نایەن ••

دووەم : ئەوەندەش نازین خۆمان بە ناوبردنیـــانەوە خەریك بکـــەین ••

بێجگە لەوانەی بە دڵ و بە گیان بۆ خوا هەوڵ ئەدەن؛ چی ئادەمیـــزاد وا لەم سەر زەویەدا هەمووی لـەم پێڕەیـە هەرکەسە بەپێی پلە و پایەی خۆی ـ ئەمانەش مەبەســـتی راستەقینەیان پایەو کورسیی و رابواردن و ناوبانگە • لەژێر هەر ناوێکا خـەڵك بانگ بکـەن ، بانگەکەیـان بانگەکـەی موسەیلەمەیەو نیازەکەیان نیازەکەی ئەوە و سـەرەنجامی خۆیان و شوێنکەوتووەکانیشیان هەر هەمان سەرەنجامە ••

بەرەو ئاواتی موسوڵمان

بەڕانی خۆنەویست •• بەڕانی پانەوان •• وەك بووە هۆی رزگارکردنی ئاینی ئیسلام لە مەترسیی بانگی ساختە و رووکەش ، لەو لاوە گرێ کوێرەیەك لە قوڵایی دڵیا بە بێ چارەسەر مابۆوە ••

ئەو گرێ کوێرەیەش بەدی نەهاتنی ئاواتەکەی بوو •• ئاواتی شەهید بوون ••

داخۆ کە ئیسلام سەرکەوتووە ئەبێ بۆچ حەزلە شەهیدیی بکا ؟

پێش هەموشتێك وشەی •• «شەهید» وشـــەیەکی ئیسلامیە •• جگە لە ئیسلام نابێ هیچ بیروبارەڕێ بەکاری

بێنێ ، چونکە بەکارهێنانی کارێکی ناڕەوایە و پێچەوانـــەی ڕاستیە ، بەدزیداتەنرێت ..

ئەو موســڵمانەی کـە یەکـەم ڕۆژ دێتـە ڕیـزی موسڵمانەکانەوە و بە دڵ و بە گیان دەری ئەبڕێ و ئەڵـێ : (أشهد أن لا الا الله وأشهد أن محمدا رسول الله)..

ئەوە شایەتی داوە کەوا تەنها گوێڕایـەڵی فـەرمان و یاسای خوای گەورەیە کە بە موحەممەدی کوڕی عەبدوڵلا دا ناردوویەتی بۆ حەسانەوەی ئادەمیزاد . دەربڕینی ئـەم شایەتیە هەر لە یەکەم ڕۆژیا پێویستی بەکـردار هـەیە .. چونکە ئەم ڕێبازە خوایییە پێویستی بەجێ بەجێ کردن هەیە لە ژیانی مرۆڤدا .. کـەواتە پێویسـتی بـە تێش هـەیە .. پێویستی بە جیهاد هەیە .. پێویستی بە ئارام و بەرگەگرتن هەیە لەبەردەم شالاوی تێش و ئازارو ستەمی نەفامیدا .. وە پێویستی بەهەوڵ و تێکۆشان هەیە تا هـەموو ئادەمیـزادێکی ئەم سەر زەویـیـە ئاگادار بکـرێ و لە فەرمانـە بەرزەکانـی شارەزا بێ ، تا بە ویستی خۆی بیر بکاتەوە بۆ شوین کەوتن وەیـا نەکەوتنی ..

کەواتە هەموو موسڵمانێ پێویستە هەتا ئەتوانێ ئیسلام لەژیانی خۆیا جێبەجێ بکاو ـ بە رێگەیەکی شـەرعیی ـ بگەیەنێ بە مرۆڤایەتیی .. جا هەر کاتێ بەم کارە هەڵسا ئەوسا واتای شایەتی دانەکەی بەجێ هێناوە ، ئەگینا درۆیەکە و لەگەڵ خوادا ئەیکات ! .

دیارە نەفامییش واز لە بانگی ئیسلامیی ناهێنێت ، بەڵکو دژی ئەوەستێ ، بۆیە لەسـەر موسـڵمان پێویسـت ـ ئەبێ بچێتە کۆڕی مەیدانی جەنگی خوانەناسـانەوە ..
یەکەم : تا بوونی ئیسلامیی بپارێزێ . وە دووەم :
تا گەلە چەوساوەکـانێ لـەژێر زۆرو سـتەما دەربێنێ ..
دەی کەواتە پێویستی بە سەروماڵ بەخت کردن هەیە..

هەرکاتێ لەم پێناوەدا سـەری نایەوە پێی ئەوترێ (شـەهید) .. ئـەوکاتە مەبەسـتی وشـەی شـەهید جێ بەجێ ئەبێ ، ئەویش بریتییە لە شـایەتی‌دان بـەوەی کـە موسڵمان ئەم ئاینەی لە گیانیو سامانی خۆی خۆشتر ئەوێت ، وە ئامادەیە خۆیَ و بەرژەوەندییە تایبەتییەکانی بکاتە قوربانیی

بۆ رزگاربوونی ئیسلام ••

موسڵمان کە شەهید ئەبێ ، شایەتیی ئەدا کە ئیسلامی لە خۆی خۆشتر ئەوێت ، وە خوێنەکەی بە رژانی شایەتیی ئەدا کە خاوەنەکەی لە پێناوی ئیسلامدا سەری ناوەتەوە ، وە ئەو خۆڵو خاکەی کە خوێنەگەشەکەی بە سەرا رژاوە شایەتیی ئەدا کەوا ئەم موسڵمانە لە پێناوی ئیسلامدا گیانی لە دەست داوە ••

ئینجا با هەموو مرۆڤایەتیی ـ بە موسڵمان و ناموسڵمانەوە ـ و هەموو دروستکراوەکانی خوا شایەتیی بدەن کە ئەم موسڵمانە ئەو شایەتییەی یەکەم رۆژ هات بەدەمیا وا ئێستە لە بەرزترین پلەدا کردیە کردار •

بەمە دەرئەکەوێ شەهیدیی بەرزترین پلەیە لە ژیانی موسڵماندا • بەڵام موسڵمان بە دەستی خۆی نیە • بەو ئاسانییە دەستی ناکەوێت •• بەڵکو بەپێی هەڵبژاردنی خوایە •• موسڵمان پێویستە بە تەواوەتیی رەزامەندیی خوا بە دەست بێنێ ئەوسا بە تەمای شەهیدیی بێت •• کاتێ ئاواتی شەهیدیی ئەخوازێ ودەستی ناکەوی ئەوە بازیاتر ملکەچی بکابۆ

فەرمانەکانی خوای گەورە ..

جا ئەوانەی بە جوانیی لە قورئانی پیرۆز شارەزا ئەبن و لەسەرچاوە بێگەردەکەیەوە دڵ و دەروونیان تێنێك ئەکەنەوە ، ئەوانە پێش هەمووان شەیدای شەهیدیی ئەبن .. ئەوانە نرخی شەهیدیی و پایە و پلەی ئەزانن ..

بۆیە ئەبینین دەست نەکەوتنی شەهیدیی گرێ کوێرەی دڵی موسڵمانە تێگەیشتووەکانە..بەپێچەوانەی سەرکردەکانی نەفامییەوە ، کە خۆیان لەدواوە مەڵاس دەدەن و هەزارو خەڵەتاوەکان ئەکەنە سووتەمەنیی جەنگ و زۆرانبازیی بیروباوەڕەکانیان ..

ئەم ئاواتی شەهیدییە وا ئەکا لە موسڵمان تا لەگەڵ هیچ زرووفێکدا نەگەڕێ و شێوە ئیسلامییەکەی لەبەر چاوی مرۆڤایەتیی ناشیرین و ریسوا نەکات .. وە باکی لە خەشم و قینی هیچ دەسەڵاتێکی نەفامیی نەبێ .. بەپێچەوانەی هەڵگرانی بیروباوەڕە پووچەڵەکانی شەیتانەوە کەوا لە کوێ با بوو لەوێ شەن ئەکەن و هەر ساتێ تا ساتێ دەم و چاویان بە بۆیەی زرووفێك دەرئەخەن .. ئەوانە خۆشیان و

بیروباوەڕەکانیشیان ئەوەندە سووکن حەیفیان لێ دێ بچووکترین ناڕەحتیان بێتە رێ لە سەریان ..

بەڵێ ، بەڕائی تێگەیشتووی قورئانیش لە جەنگی یەمامەدا گرێ کوێرەکەی دڵی نەکرایەوە ، بۆیە بە ئاواتی شەهیدیەوە لە هەموو جەنگێکی رزگاریی ئیسلامیدا بەشداریی ئەکرد تا بەڵکو دەستی کەوێ و بە سەر بەرزیەوە بە دیداری پێغەمبەری پێشەوای ـ صلی اللە علیە وسلم ـ شاد بێتەوە ..

بەڕاء زۆر بە تەمای شەهیدیی بووە . ئەوەتا ئەنەسی برای ئەگێڕێتەوە ئەڵێ : چوومە ژوورەوە لای بەڕائی کوڕی مالیك خەریك بوو هەڵبەستی بە ئاوازەوە ئەخوێندەوە . ووتم: براکەم خەریکی هەڵبەست بە ئاوازەوە ئەخوێنیتەوە خواش لەوە چاکتری بۆ بڕیارداوی کە قورئانە .. وتی : ئایا ئەترسی بە سەر جێگاوە بمرم [واتە : شەهید نەبم] کەوا بە تەنیا صەد کەسم کوشتووە جگە لەوانەی کە بەشداریم لە کوشتنیانا کردووە ؟ تکا کارم خوا ئەوەم لەگەڵا نەکا ..

هەروا بەردەوام بوو لە سەر جیهاد کردن هەتا ئـــەو رۆژەی لەشکری ئیسلامیی خەریکی رووخانـدنی رژێمـی ساسانیی بوو لەئێرانا و گەیشتبووە نزیك شاری « توستەر » کە لەشکری موسڵمانەکان نزیك کەوتەوە ، خوانەناسەکان لە یەکێ لە قەڵا سەختەکاندا سەنگەریان گرت بەیازی ئـەوەی لە دەستی هێزی رزگاریخوازی ئیسلامیی رزگاریان بێت ..

دیارە میللەتی داماویش ـ بە وێنەی هەموو میللەتێکی تری چاو بەستراو ـ پڕوپاگاندەی زۆر ئەدرا بە گوێیا لـە دژی ئیسلام و موسڵمانەکان تا بە کوێرانە خۆی بکاتە کوتەکی ناو چڵکاو .. تا خۆی بکاتە قەڵغان بۆ پارێزگاریی پایـــەی بۆشی نەفامیی .. میللەتی هەژار کە دەروونی رزگار نەکرا، هەمیشە ئاوا بە دەستی خۆی چاڵ بۆ خۆی هەڵئەکەنێ .. خۆی ئەبێتە دوژمنی خوێنمژی خۆی ..

ساسانیەکان خۆیان قایم کرد .. گوایە با دوژمن زاڵ نەبێ بە سەریانا .. موسڵمانەکانیش بە وێنەی پزیشـــــکی لێزانی دڵسۆز باکیان لە قەڵای سەخت نەبوو ، چونکـە بـە

پێویستیان ئەزانی هەموو کۆسپێك لە بەر دەمیانا لابـــەن ..
جا ئەوانیش کە بە شێوەی نەخۆشێکی سـاویلکـە نرخـی
دەرمانی دەردەکانی خۆیانیان نەئەزانی ، ئەبێ وازیان لـێ
نەهێنرێ تا ئەوانەی دەرمانەکە بە خراپ ئەخەنە پێش چاویان
لە ناو ببرێن ، ئینجا بە جوانیی لەسوود و کەڵکە جـۆر بـە
جۆرەکان ئاگادار بکرێن وهەر لەبەر بەرژەوەندیی خۆیـان
پێشکەشیان بکرێت .. موسڵمانەکان بۆ رماندنی قـــەڵای
ستەمکاریی گەمارۆی قەڵایان داو لە هەر چوارلاوە تەنییان ..
فارسەکانیش ، بۆ پارێزگـاریی دوژمنی هـەزار سـاڵەیان ،
قەڵایان کردە سەنگەر .. بەم شێوەیە بوونە دوژمنی خۆیان
و دژی دۆست خوای چاکویست وەستان !!

کاتێ گەمارۆدان درێژەی کێشا ، ساسانییەکان ناچـار
بوون فێڵی جۆر بە جۆر بە کار بێنن دژی موسڵمانەکان ..

یەکێ لەو فێڵانە ئەوە بوو زنجیرە ئاسنی ئەستووریان
شۆڕئەکردەوە دوای ئەوەی قولاپی لە پۆڵا دروستکراوی وەک
پشکۆ سوورەوە کراویان پیا هەڵئەواسی ، ئەم قولاپانەیـــان

ئەهاویشتە خوارەوە تابچەقێت بەلاشەی موسڵمانە گـــەمارۆ دەرەکاناو پیایانا بنووسێت و ئینجا رای کێشنە ســـەرەوە بە مردوویی بێت یا بە نیوە مردوویی ••

خوای گەورە وای رێکخست لاشەی ئەنەسی بـــرای بەڕاء نووسا بە یەکێ لەو قولاپە سوورەوە بووانەداو خەریك بوو بەرز بکرێتەوە بۆ سەر قەڵاکە •• هەرکە بەراء ئەمەی دی خێرا خۆی هەڵدایە سەر شوێنێکی دیواری قەڵاکەو توند زنجیرە ئاسنەکەی گرت تارای نەکێشنە سەرەوە و کـــەوتە هەوڵدان بۆ دەرهێنانی قولاپەکە لە لاشەی ئەنەسدا ، بەمـە دەستی بەگەرمای زنجیرو قولاپەکە ئەسووتاو دووکەڵـــی ئەکرد ، بەڵام گوێی نەدایە ئەمە هەتا براکەی رزگـار کـرد و دایگرتە زەویی •• دەستی بەرنەدا هەتا هاتە خـــوارەوە سەیر ئەکا جگە لە ئێسقانی رووت گۆشتی پێوەنەماوە ••

پاڵەوانی بە جەرگ ناچار بوو ماوەیەکی تر بە تیمارو چارەسەریی دەستەکەیەوە بەرێتە سەر تاخوای گەورە چاکی کـــردەوە ••

بەڕاه ئەو هەموو تێش و ئازاره چووه دڵیەوه وبنەوەی ئەتلاوه ، کەچی هێشتا هەر شەهیدیی لەیاد بوو .. سانێ لـە بیری نەئەچوو .. ئەو هـەموو جەنگانـەی کـرد بە ئاواتی شەهیدیەوه ..

جا بۆچ ئاواتی شەهیدیی نەخوازێ .. وەنەبێ هەوڵ وکۆشش و جەنگ و هەرای بۆ ژیانی ئـەم سـەر زەویـە بووبێ !

وه نەبێ بەرزەوەندیی تایبەتیی باڵی پێوه نابێ ..
وەنەبێ رابواردنی ئەم ژیانەی بەرچاو گرتبێ !
وەنەبێ لەسایەی ئیسـلاما دەستی خەڵکی بڕیبێ و تەلار و مۆبیلاتی جۆربەجۆری پێکەوه نابێ !

وەنەبێ خزمەتی دەسەڵاتی نەفامیی رۆژگارێ کردبێ تاخێرو بێری بڕژێنێ بە سەراو بە مرۆفێل لەسـەر حسابی ئاینەکەی دەست بخرێتە سەر سنگ بۆی !!

وەنەبێ پارەو سامانی کۆکردبێتەوه حەزبکابمێنێ تـا تـەواوی کـا !

تا زووتر ئەم ژیانە بەجێ بێڵێ درەنگە ‥ تا زووتـــر بەدیداری پێشەرای خۆشەویستی ـ صلى الله عليه وسلم ـ شاد بێتەوە درەنگە ‥ چونکە ئەم جیهادی بۆ بەهەشـــت کـــردووە .

ئەوانەی کە ئەیانەوێ موســڵمان بن و بیروباوەڕی ئیسلامیی هەڵگرن ، وە ئەیانەوێ ژیان و سامانیان لە مەترسیی لادەن ، ئەوانە باچاك بزانن ئەگەر نیازیان نییە لە پێنـــاوی ئیسلاما سەروماڵ بەخت کەن ، با ئەوانە زوو بە زوو دەست لە ئیسلام بشۆن ، با نە بەتەمای موسڵمانێتی بن وە نە بە تەمای بەهەشت بن ، چونکە هـــەرچی موســڵمانە ســـەرو ماڵی فرۆشتووە بەخوا و خواش کڕیویـەتی ـ نەك ئەیکــڕێ ، بەڵکو کڕیویەتی و لێ‌بۆتەوە ـ و لە پاداشتیا بەهەشتی بـۆ ئامادە کردووە ‥ ئەمها قورئان ئەفەرموێ : « ان الله اشترى من المؤمنين أنفسهم وأموالهم بأن لهم الجنة»(١) .

بەڕاء ڕۆژ بە ڕۆژ ئارامی کەمی ئەکردو زیاتر دڵـــی ئەگڕا بۆ شەهیدیی ‥ ئەوانەی شارەزای ئیســـلام نەبن بە

لایانەوە سەیرە مرۆڤ ئاوات لە مـردن بخوازێ •• بـەڵام موسڵمانی تێگەیشتوو ، زیاتر لە حەزی کافران بۆ ژیـــان ، حەزی لەشەهیدییە !

هەروا جەنگ بەردەوام بوو ، بـــەڵام بتپەرســتان خەریك بوون هێزیان سەندبوو و موسڵمانەکانیان ناڕەحـەت کردبوو • بە بەڕائیان وت ئەی بەڕاء ، پێغەمبـەری خـوا ـ صلی الله علیه وسلم ـ فەرموویە : ئەگەر تۆ لە پەروەردگارت بپاڕێیتـــەوە بـێ دڵیت ناکـا ، دە لـێی بپاڕێـــرەوە •• ئەویش وتی : خوایە لێت ئەپاڕێمەوە پشتیان بدەین بەزەویدا و منیش [بەشەهیدیی] بگەیەنی بە پێغەمبەرەکەت ـ صـلی الله علیه وسلم ـ ••

بەم شێوەیە لەخوا پاڕایەوە تا شەهیدیی خەڵات کـــا دوای سەرخستنی موسڵمانەکان •• ئینجا هێرشی بردە سەر دوژمنان تا وورەی موسڵمانەکان بەرز بێتەوە و هێزی کافـری دڵڕەش بە لایانەوە هیچ نەبێت ئەوە بوو ســـەرەنجام خـوا

پشتی کافرانی دابە زەویدا و شەهیدیشی خەڵاتی بەڕاء کــرد ..

بەڵێ ئازیزەکانم ، بەڕاء بە ئاوات گەیشت .. شەهید بوو .. سەربازی خۆنەویست ئامانج و ئاواتی سەربازی موسڵمانی بۆ مرۆڤایەتیی دەرخست ، تا هەموو سەرزەویی و دروستکراوەکانی خوا بزانن هەوڵ و کۆششی موسڵمانان بۆ ئەمەیە و بەس .

بەمە بەڕاء یەکێکە لەوانەی کە گیانی خۆی فرۆشت بەخوا تا بەو هۆیەوە وڵاتان بە رووناکیی قورئان ئاوەدان بکرێنەوە و گەلە چەوساوەکانیش لە بت پەرستیی و ئاگرپەرستیی و مرۆڤ پەرستیی رزگار بکرێن و بێنە ژێر بەیداخی خواپەرستیەوە بە تاك و تەنیا ..

بەم شێوەیە پاڵەوانی ئازا ، لە خاکی ئێراندا بە شەهیدیی سەری نایەوە ، دوای ئەوەی بەشداریەکی پیاوانەی کرد لە کوژاندنەوەی ئاگری ئاگرپەرستاندا ..

بە شەهیدیی سەری نایەوە تا سەری خۆیشی و ئیسلامیش و پێغەمبەری نازداریش ـ صلی الله علیه وسلم ـ بەرز کاتەوە ••

خوا لێی رازیی بێت ••

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین •••

سەرچاوەکان

پەڕاو	نووسەر
ـ فى ظلال القرآن	سيد قطب
١ ـ الاصابة	ابن الحجر
٢ ـ الاستيعاب	ابن عبد البر
٤ ـ صفة الصفوة	ابن الجوزى
٥ ـ حلية الاولياء	الاصبهاني
٦ ـ حياة الصحابة	الكاندهلوي
٧ ـ صور من حياة الصحابة	عبدالرحمن الباشا
٨ ـ أسد الغابة	ابن الاثير

ئەم نامیلکەیە

● شتێك لە هەوڵ و كۆششی موسڵمان پیشـــــان ئەدات كە بریتییە لە بەرچاو گـرتنی بەرژەوەنـدیی گـەلە چەوساوەكان و رزگاركـردنیان لـە چنگـی سـتەمكارو خوێنمژان ، بە پیچەوانەی هەموو هەوڵێكی ترەوە كە هەموو مەبەستێكی خۆ پەرستیی تیا بەدیی ئەكرێ •

● ئاوات و مەبەستی سەربازی موسڵمان پیشان دەدات، كە چۆن هەموو ژیانی تەرخان ئەكا بۆ رەزامەندیی خــواو رزگاركردنی ئادەمیزاد بە نیازی وەرگرتنی پلەی شەهیدیی و گەیشتن بە بەهەشتی بەرین ••

٢٠٠